

ДИЗАЙН

УДК 004.92

Кристина Ус
студентка 4 курсу гр. Д 2018-1

Дар'я Стонога
асистент

Юрій Морозюк
асистент

Вікторія Коломієць
асистент

Наталія Вергунова
кандидат мистецтвознавства, доцент
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова

Концепції промислового дизайну у міському середовищі

Анотація. Сфера промислової дизайнерської діяльності покликана створювати зручні та естетичні речі для людини, формувати комфортне предметне середовище. Динамічний розвиток дизайну і його перехід на початку XX століття в індустріальну стадію з самостійним об'єктом проектування, методологічним і проектним інструментарієм призвели до значного розширення його предметних меж. Дизайн почав виходити в просторове середовище міста, утворюючи нові види проектно-художнього синтезу. Цей синтез відбувається при організації предметно-просторового середовища на різних рівнях: від окремих форм предметного наповнення міських просторів, що формують ці простори архітектурних об'єктів, до рівня організації цих просторових структур та міста в цілому. Тому слід підкреслити актуальність у сучасному суспільстві скульптури, яка набуває значення не тільки як художньо-естетичної об'єкт навколишнього простору, а й стає стимулом для осмислення соціальних, політичних, філософських та інших проблем. Мета дослідження

полягає у визначенні низки сучасних тенденцій промислового дизайну в міському середовищі на прикладі світових практик та виокремленні основних принципів побудови міської скульптури в сучасному просторі для життєдіяльності людини. Методологія дослідження полягає в застосуванні історико-порівняльного та хронологічного методів, що сприяло виявленню концепцій промислового дизайну в організації об'єктів міського середовища у часовому проміжку. Наукова новизна роботи полягає в розширенні та поглибленні уявлень щодо формування об'єктів міського середовища із залученням сучасних концепцій промислового дизайну. Результати дослідження. Стаття присвячена розгляду методів організації предметно-просторового середовища міста від дизайну окремих предметних форм в міських просторах до організації цілих комплексів. Сучасні форми міської скульптури настільки різноманітні, що більше не відповідають типовим ознаками монументального і монументально-декоративного жанру, що призводить до необхідності ознайомлення, а також формулювання передових принципів у формоутворенні сучасної міської скульптури, а саме: принципу адаптації традиційної форми, принципу абстрактно-концептуального формоутворення, принципу використання готової форми та принципу відображення нематеріальної речовинності. Розглянуто поняття арт-скульптури, та її роль у міському середовищі. Проаналізовані різноманітні типи міського наповнення, а саме арт-скульптурні об'єкти просторового середовища, промислові та кінетичні скульптури в сучасних реаліях міста. Проведено порівняльний аналіз щодо розвитку монументальної скульптури на прикладі країн Західної Європи, США та України другої половини XX – початку XXI століття.

Ключові слова: дизайн міського середовища, скульптура, промисловий дизайн, промислова скульптура, формоутворення.

Постановка проблеми. XX століття по праву називають «століттям промислового дизайну». Народжений на стику XIX – XX століть, він на хвилі промислової, а потім і науково-технічної революції стрімко увірвався в наше життя і перетворився в один з найпоширеніших і впливових видів проектно-художньої діяльності. Якісно нові зміни в області синтезу архітектури, пластичних і образотворчих мистецтв, предметного формоутво-

рення відбулися на початку минулого століття. З розвитком промислового способу виробництва, умов конкуренції ринку збуту товарів дали розвиток нової галузі в області художньо-образотворчих форм реклами, яка в силу своєї головної специфіки – залучення уваги споживачів повинно була виділятися з навколишнього контексту.

Завдання формулювання принципів формоутворення в якійсь мірі є вихідною в проблемі розуміння тенденцій сучасної міської скульптури, адже самі принципи містять в собі концепцію і завдання створення того чи іншого образу міського об'єкта. Так як міська скульптура є мистецтвом суспільним, що знаходиться в архітектурному середовищі і включає в себе безпосередньо мистецтво скульптури, то і розробка сучасних принципів формоутворення виходить з аналізу безпосередньої ситуації в міському середовищі та в самому мистецтві скульптури. Це призвело до появи нового активного компонента міського середовища, що почав істотно впливати на її інформативність, смислові та художньо-естетичні характеристики. У той же час починає формуватися і отримує динамічний розвиток новий вид проектно-художньої діяльності: промислове мистецтво – дизайн, покликане забезпечити високий естетичний рівень масово випускаємої промислової продукції, тим самим – її привабливість і конкурентоспроможність на ринку.

Таким чином, все це ознаменувало виникнення об'єднання архітектури та промислового мистецтва – дизайну. Причому це об'єднання дизайну і архітектури відбувалося на різних рівнях просторової організації міста, починаючи від окремих предметних форм і гарнітурів, архітектурних споруд та ансамблів, закінчуючи містобудівними структурами. Тим самим визначаються предметні межі дизайну міста, його ієрархічна структура.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стаття присвячена одному з актуальних напрямків в області дизайну – насиченню предметно-просторового середовища міста об'єктами, а саме скульптурними формами. Міське середовище більш розглядається з точки зору історії мистецтва або в літературних джерелах урбаністичного та архітектурного характеру. Серед усіх дослідників з цієї теми слід зазначити Кевіна Лінча, Розалідо Краусса та інших, серед

вітчизняних науковців ці питання поздіймаються в роботах Тетяни Шмельової, Наталії Журмій та інших. Слід зауважити відсутність повноцінних досліджень за темою концепції ролі промислового дизайну у міському середовищі, не с точки зору історичної області науки, або мистецтва та архітектури, а саме на зрізі пласта промислового дизайну.

Мета статті полягає у визначенні низки сучасних тенденцій промислового дизайну в міському середовищі, на прикладі світових практик, та виокремленні основних принципів побудови міської скульптури в сучасному просторі для життєдіяльності людини.

Виклад основного матеріалу. У другій половині ХХ століття, зі стрімкою індустріалізацією, великими кроками став розвиватися і індустріальний дизайн. Тому в організації наповнення міських просторів різноманітними об'єктами промислового дизайну, ситуація почала докорінно змінюватися. На зміну дерев'яним кіоскам та телефонним будкам ручного виготовлення прийшли індустріальні форми телефонних боксів і торгових автоматів, багатофункціональних просторових об'єктів, виконаних з використанням новітніх матеріалів і технологій, а архаїчні малі архітектурні форми замінили модерновими вуличними меблями та обладнанням. Відмінності торкнулися не тільки термінології і зовнішнього вигляду, але на сам перед, вони носили більш глибинний характер змін і трансформацій. Вуличні меблеві об'єкти ставали такими ж зручними і ергономічними, як і інтер'єри. В їх виготовленні використовувалися передові, на той час, машинні технології та більш сучасні матеріали. А їх пластика форми не підпорядковувалася історичній стилістиці архітектурних споруд міста і мала сучасний вигляд, вносячи нові образи в міське середовище, змінюючи та приносячи оновлюючий вигляд оточенню в якому вони знаходилися. Багато в чому це відображалось у новій художній властивості предметних форм містобудівного партеру, як мобільність, комбінаторність та варіабельність, в цьому не останню роль відіграла їх відносна недовговічність і легко заміність.

Поняття «скульптура» змінювалося протягом багатьох століть, адже скульптура один із первинних форм мистецтва. У даний час більшість скульпторів, художників та дизайнерів

погоджуються з більш розширеним визначенням скульптури – (лат. *Sculptura*, від *sculpo* – висікати, вирізаю), ліпка, пластика (грец. *Plastike*, від *plasso* – ліплю) – вид мистецтва, заснований на принципі об'ємного, фізично тривимірного зображення предмета. Як правило, об'єкт зображення в скульптурі – людина; її постановка фігури в просторі, передача її руху, пози, жести, світлотіньове моделювання, що підсилює рельєфність форми, архітектонічна організація об'єму, зоровий ефект її маси, вагових відносин, вибір пропорцій, специфічних в кожному випадку, характер силуету є головними виразними засобами цього виду мистецтва [1, с. 2].

Монументальна скульптура (або міська) є одним з основних стовпів що зустрічається на просторах міста з старовинних часів. Образ монументальності такому типу скульптури, вдається за рахунок, на сам перед, великого розміру, який узагальнює образ та єдність змісту з оточенням. Така скульптура робиться з урахуванням, що вона буде представлена і оточена масою людей. Твори скульпторів в оформленні міського середовища підвищують духовний рівень суспільства, наповнюючи життя художнім змістом. Американський архітектор Кевін Лінч говорив: «Необхідно не тільки виявити і висловити минуле, а й записати в пам'ять місця точну історію» [2, с. 170]. Аналізуючи скульптурні роботи країн Західної Європи і США, можна виділити характерні риси: різноманітність творчих пошуків, стилів, прийомів, жанрових експериментів, використання незвичайних матеріалів. Скульптура покликана збагатити духовний і естетичний зміст життя.

Український досвід значно відрізняється від окреслюваних вище практик та має свою специфіку, зумовлену низкою чинників. Це, насамперед, зумовлена історичними факторами, які істотно вплинули на організацію міського простору так і на художні засоби, що використовувались для створення середовища. Єдиним способом художнього вираження на території нашої країни, залишалися традиційні форми монументального мистецтва – пам'ятники, меморіали, розписи та мозаїки, що перш за все слугували інструментом пропаганди ідеалів та входили до державних програм комплексного благоустрою міського простору. Провідними у мистецтві усього радянського періоду мали ста-

ти образи героїв війни, політичні діячі, робітники, селяни тощо [3].

Від 1990-х років держава починає активно стверджувати свою національну ідентичність мистецькими засобами: в багатьох містах постають численні пам'ятники видатним діячам української історії та культури, історичним подіям тощо. Зокрема, дослідниця цієї проблематики Наталія Журмій стверджує, що однією з головних тенденцій українського суспільства перехідного періоду, зумовленого появою нової держави, є пошук та визначення символів національної та політичної ідентичності у конкретних постатях історії та культури. Окрім того, активно споруджуються меморіали та пам'ятники, що апелюють до трагічних подій історії України. Так, наприклад, у 1994 р. в м. Києві встановлено пам'ятний знак воїнам-афганцям, а у 1999 р. відбулося відкриття масштабного меморіального комплексу пам'яті жертв Чорнобилю – «Коло пам'яті» і «Курганмогила»; по всій країні актуалізувався процес зведення пам'ятників та 60 меморіальних комплексів жертвам Голодомору, політичних репресій, Голокосту, воїнам-інтернаціоналістам тощо [5, с. 44]. Однією з масштабних тенденцій у розвитку мистецтва міського простору в Україні є актуалізація пам'яті про катастрофи, людські жертви та трагедії [4, с. 167].

У 2000-х роках для урбаністичних середовищ набули значної популярності камерні пам'ятники, на сам перед іронічного характеру: присвячених літературним та кіногероям, тваринам, окремим речам, овочам, їжі тощо [6].

Одним з жанрів скульптури, що активно трансформується останній час, особливо на території України і країн сусідів, став жанр монументально-декоративної пластики. Певною мірою ці композиції співзвучні вправам відомого курсу пропедевтичної підготовки дизайнерів в Баухаузі. Таким чином, об'єкти цього жанру скульптури добре знайомі і зрозумілі промисловим дизайнерам, які пройшли професійну підготовку. В останні роки знаходиться і прояв різних форм публік-арту: у відкритих міських просторах починають виводити концептуальні об'єкти, з'являються нові форми взаємодії сучасного дизайну та скульптури і громадськості в урбаністиці міста. Визначними постатями саме українського публік-арту є такі майстри,

як: Віктор Сидоренко, Володимир Білокінь та Жанна Кадилова, які в абсолютно різних творах паблік-арту розкривають свою філософію.

Сучасні міські форми розглядають з точки зору чотирьох принципів формоутворення міської скульптури, ці принципи наприкінці ХХ століття вилучив теоретик мистецтва Розалідо Краусс – принцип адаптації традиційної форми, принцип абстрактно-концептуального формоутворення, принцип використання готової форми та принцип нематеріальної речовинності [7, с. 134].

Сьогодні промисловий дизайн переймається новим принципом свого формоутворення – принципом адаптації традиційної форми. Це пов'язано в першу чергу з тим, що в сучасному суспільстві намітився кардинальний поворот у бік людини, своєрідний ренесанс, який проникаючи в усі сфери людської діяльності відтворює інтерес до людських потреб, людських проблем, до самої людини як фізичного об'єкта. Ця класична манера сприйняття життя, безсумнівно, вносить логічне повернення і до традицій. Міська скульптура в цій частині прагне до того, що через адаптацію здавалося б застарілих форм, звернути увагу на проблеми сучасності. Каріатиди, стели, обеліски, пам'ятники, меморіали змінюючись зовні, залишаються тим не менш впізнаваними і відповідають своєму призначенню. Відбувається своєрідна адаптація форми під сучасні вимоги міста з точки зору дизайну.

Принцип абстрактного формоутворення в скульптурі ніколи не втрачав своєї актуальності, і якщо в ХХ столітті цей метод знайшов популярність, то в усі інші часи це була друга основна лінія моделювання скульптурних обсягів. У ХХ столітті одним з перших, хто надав скульптурі абстрактну «архітектурність» був Макс Білл, випускник Баухауса. Для нього і скульпторів подібної естетики пластичний образ були виключно співвідношенням обсягів та переходів з однієї в іншу форм без будь-якої емоційної складової [8]. Незабаром, вдосталь наситившись маніпуляцією цих обсягів, міська скульптура з чистого мінімалізму середини двадцятого століття (Дональд Джадд, Девід Сміт) логічна для себе, але із запізненням щодо живопису набуває «душевних» якостей, тим самим знаменуючи віху концептуальної абстракції.

Без сумніву, принцип використання готової форми бере початок саме в мистецтві скульптури, з тих самих пір, коли станкова робота Дюшана, у вигляді готової форми пісуара, перевернула концепцію сприйняття мистецтва. З 60-70 рр. готова форма була методом в мистецтві живопису, літератури, поезії, музики, словом стала основою постмодерністичної культури, але лише до кінця двадцятого століття досягла міської скульптури. Таким чином, основний принцип постмодерністичної культури стає знову актуальним в епоху постіндустріального суспільства, але в рамках досліджуваного нами об'єкта. Майже неможливо цілком описати ті форми, які використовують художники, при даному методі, від утилітарних предметів побуту, викинутих на смітник або куплених в магазині, до шедеврів світового мистецтва. Ситуація художнього запозичення аж до симуляції запозичення, тиражування, «доопрацьовування від себе» класичних творів скульптури – ось основні положення використання готової форми [9].

Відчутність, матеріальність скульптури була чи не основною її ознакою з початку появи цього жанру, але рівно до того часу, як за допомогою сучасних технологій такі субстанції, як світло, звук, відео стали формувати об'ємні форми в мистецтві. Іншими словами, принцип нематеріальної речовинності – це метод, при якому невловимі матерії, такі як світло, звук, відео стають самостійним об'єктом мистецтва. У процесі появи світла в скульптурі, на початкових етапах він виконував додаткову формоутворюючу функцію. Але відкриття використання світла, як самої матерії по праву приписується художникам руху «Світло і простір Каліфорнії» (California's Light and Space Movement), які з 1966 експериментували зі світлом і сприйняттям. Для Джеймса Тарелла, Роберта Ірвіна, Дугласа Уїлера та інших учасників цього руху тема твору мистецтва як об'єкта була вже пройденим етапом. Їх цікавили феномени сприйняття, а також чисте дослідження візуального досвіду. Аналіз призвів до створення оточення з ретельно прорахованим світлом і простором, яке викликало у глядача оптичні ефекти [10]. Сьогодні обсяги, створені за допомогою світла, відео і звуку, не є, чимось надприродним, але даний принцип нематеріальної речовинності, будучи молодим, характеризує майбутнє сучас-

ної міської скульптури.

Отже, виділивши чотири принципи, як основні в характеристиці сучасних тенденцій у формоутворенні варто відзначити, що міська скульптура сьогодні в своїй формі йде двома шляхами: перший передбачає збільшення різноманітності традиційних формотворчих властивостей скульптури, що включає в себе як пошук нових рішень в її матеріальній формі (абстрактна форма, готова форма) так і використання традиційних адаптованих принципів, і другий шлях, який сприяє синкретизації мистецтва міської скульптури з іншими жанрами мистецтва в міському середовищі. Так використання нематеріальної речовинності об'єднує скульптуру з відео-артом, інсталяційним мистецтвом, аудіовізуальними проектами. Таким чином, спостерігається переформатування жанру міської скульптури в поняття арт-об'єкта або інсталяція [11].

З розвитком технічних засобів і технологій, і, в першу чергу, електронних, в міському середовищі стали виникати кінетичні об'єкти, що змінюють свою форму та інші параметри в просторі і часі. Це динамічна неоновна реклама і вечірнє архітектурно-художнє підсвічування фасадів будівель, монументів та арт-об'єктів, святкова ілюмінація, світломузичні фонтани і шоу, феєрверки, всілякі інформаційні теле- і відеоекрани, медіафасади, а також міська скульптура і об'ємні декоративні композиції, що змінюють свої форми. Перебуваючи в постійному русі, змінюючись, кінетичні об'єкти несуть в міське середовище нові динамічні образи, пропонуючи глядачу активну участь процесу їх сприйняття [8, с. 6].

Відбувається створення «звучних композицій» включення кінетичних форм в предметно-просторове середовище міста відповідало віянням свого часу, що відображає початок активного освоєння людством космосу, морських глибин, використання енергії атома та інших досягнень науково-технічної революції. Все це формувало і нові вимоги до навколишнього предметного середовища, в тому числі і міських форм дизайну, включаючи внесення в них нових динамічних ритмів і образів. Серед кінетичних об'єктів використовуваних в міському середовищі можна виділити дві основні групи: електротехнічні та механічні.

Сьогодні в образотворчому мистецтві, і в дизайні все частіше можна зустріти термін «арт-скульптура». Арт скульптура (анг. арт-мистецтво) – це гра форми, створення обсягу, взаємодія мас, витонченість, плавність або різкість контуру. Можна стверджувати, що введення в сферу мистецтва цього поняття стало новацією ХХ ст., коли художники, а слідом за ними і дизайнери стали прагнути створювати твори мистецтва, які не були б прямим слідуванням традиції, сталося загострення «ідеї речі» та ідеального співвіднесення в ній функції і форми.

До сучасних арт-скульпторів можна віднести американського скульптора Уїлла Раймана. Він встановив сім монументальних жовтих абстрактних об'єктів – кожен більше трьох метрів у висоту – в паризькому Parc de la Villette. Скульптура була приурочена до проведення третього арт-фестивалю «100 Percent». Форми для абстрактних скульптур були зроблені в глині, а самі об'єкти відлиті в смолі.

Сучасну скульптуру можна охарактеризувати як мистецтво, якому властива експериментальність. Скульптори прагнуть створювати унікальні твори мистецтва, використовуючи для цього простір і час. Сьогодні з'явилися скульптури, які приходять в рух від подуву вітру або інших зовнішніх впливів (рухома скульптура під назвою «Любов» в грузинському місті Батумі, що приводиться в рух силою вітру). Сучасні скульптори шукають не тільки нові ідеї та образи, а й вдаються до використання нових матеріалів, крім бронзи і мармуру, додають пластмасу, картон, мідь, залізо та інші матеріали.

Абстрагуватися від основного об'єкта скульптури – людини (результата), і зосередитися на роботі скульптора (процесі), то можна виявити дивовижну схожість з процесом роботи промислового дизайнера. Об'ємна скульптурна форма будується в реальному просторі за законами гармонії, ритму, рівноваги, взаємодії з навколишнім архітектурним або природним середовищем і на основі спостережуваних в натурі анатомічних особливостей тієї чи іншої моделі. Об'ємна дизайнерська форма будується в тому ж реальному просторі, за тими ж законами композиції, на основі антропометричних особливостей того чи іншого споживача. Єдино важливою відмінною особливістю цих процесів, є облік конструкторського і технологічного фак-

торів в дизайнерській праці. Таким чином, можна впевнено стверджувати, що робочий процес цих фахівців тотожний.

Як і будь-який об'єкт індустріального дизайну, промислова скульптура побудована на однакових композиційних законах і підкоряється всім формотворчим принципам, якими користується при проектуванні дизайнер. Однак існують характерні особливості і відмінності в об'єктах промислової скульптури, на які слід звернути увагу. Головною характерною особливістю об'єктів промислової скульптури є відсутність масштабності, однієї з принципово важливих характеристик, що використовуються при проектуванні в промисловому дизайні. В об'єктах промислової скульптури поняття масштабності повністю нівелюється. Більшість таких об'єктів, побудованих в реальному просторі за законами гармонії, ритму, зорової рівноваги та інших категорій композиції, не несуть в собі ніякого виразно-сміслового значення і характерні тільки художньо-пластичній складовій. Цей фактор і є визначальним в іншому сприйнятті терміну масштабності при проектуванні об'єктів промислової скульптури.

Висновки. Необхідно відзначити, що виведені п'ять принципів, знаходили передумови свого виникнення задовго до формування сучасного суспільства, але є актуальними саме в сучасних відкритих громадських просторах архітектурного середовища. Дані принципи, ґрунтуючись на взаєминах між міським середовищем, людиною і самою скульптурою, є певним дзеркалом відображення взаємодії між суспільством, мистецтвом і людиною. Ця складна залежність носить часто філософський характер, але завжди є об'єктивною оцінкою стану речей всередині цієї системи. Слід відзначити, що основою рисою взаємодії системи «середовище-скульптура-людина» на сьогоднішній день є його реляційність. Таким чином, подібні принципи розташування являють реляційну скульптуру, сферою дії якої є людські взаємини з її соціальним контекстом. У сучасній скульптурній творчості, в міському середовищі можливо використання будь-якого з п'яти принципів в одному об'єкті одночасно, що доводить різноманітність, свободу і новаторство самовираження сучасних авторів.

Слід зазначити два основні шляхи щодо

формоутворення міської скульптури. Перший передбачає збільшення різноманітності традиційних формотворчих властивостей скульптури, що включає в себе як пошук нових рішень в її матеріальній формі (абстрактна форма, готова форма) так і використання адаптованих традиційних принципів, і другий шлях, який сприяє синкретизації мистецтва міської скульптури з іншими жанрами мистецтва в міському середовищі (відео-арт, інсталяційні елементи, аудіовізуальні проекти, тощо). Тому підводячи усе вище зазначене, подальший інтерес для дослідження представляє вивчення технік і методів створення сучасних скульптур у різноманітних просторах сучасного міського середовища, та прогнозування напрямків подальшого розвитку скульптурних об'єктів.

1. Вергунов С. В. Скульптура, як об'єкт промислового дизайну. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Сер. Мистецтвознавство. 2011. №4. С. 4–6.
2. Линч К. Образ города. Москва : Стройиздат, 1982. 382 с.
3. Єфімова А. Трансформації художніх практик в урбаністичних просторах кінця XX – початку XXI ст. Вісник Львівської національної академії мистецтв. 2012. Вип. 23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnam_2012_23_24 (дата звернення: 06.09.2021).
4. Журмій Н. Пошуки політичної ідентичності українців на прикладі регіональних особливостей скульптурних пам'ятників. Наукові записки НУ «Острозька академія». Серія: Культурологія. 2012. №9. С. 157–168.
5. Зерній Ю. Державна політика пам'яті в Україні: становлення та сучасний стан. Стратегічні пріоритети. 2008. №3(8). С. 42–51.
6. Єфімова А. Художні практики в урбаністичних просторах кінця XX – початку XXI століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мист. : 17.00.05. Львів, 2017. 19 с.
7. Краусс Р. Скульптура в розширеному полі. Москва : Художній журнал, 2003. 382 с.
8. Мискарян К. Расширение границ. Искусство. 2007. №5. С. 42–49.
9. Бодрийяр Ж. Символический обмен и смерть. Москва : Добросвет, 2000. 389 с.
10. Keiichi T. Light, Sculpture, Photography. Paris: Assouline, 2001. 136 p.
11. Лазарев М. Скульптура. Форматирование жанра.

References:

1. Verhunov, S. V. (2011). Skulptura, yak ob'ekt promyslovoho dyzainu. Bulletin of Kharkiv State Academy of Design and Arts, 7, 4-15.
2. Lynch, K. (1982). Obraz horoda. Moscow : Stroyizdat.
3. Yefimova, A. (2012). Transformaciyi xudozhnix praktyk v urbanistychnyx prostorax kincy XX – pochatku XXI st. Bulletin of Lviv National Academy of Arts, 23. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnam_2012_23_24
4. Zhurmii, N. (2012). Poshuky politychnoi identychnosti ukrainsiv na prykladi regionalnykh osoblyvosti skulpturnykh pamiatnykiv. Scientific notes of Ostroh Academy National University. Series: Culturology, 9, 157-168.
5. Zernii, Y. (2008). Derzhavna polityka pamiaty v Ukraini: stanovlennia ta suchasnyi stan. Strategic priorities, 3(8), 42-51.
6. Yefimova, A. (2017). Khudozhni praktyky v urbanistychnykh prostorakh kintsia XX – pochatku XXI stolittia. (Avtoreferat dysertatsii kandydata mistetstvoznavstva) Lviv National Academy of Arts, Lviv
7. Krauss, R. (2003). Skulptura v rozshyrenomu poli. Moscow: Khudozhnii zhurnal.
8. Miskaryan, K. (2007). Rasshireniye granits. Art, 5, 42-49.
9. Bodriyyar, Z. (2000). Simvolicheskiy obmen i smert. Moscow: Dobrosvet.
10. Keiichi, T. (2001). Light, Sculpture, Photography. Paris: Assouline.
11. Miskaryan, K. (2005). Skulptura. Formatirovaniye zhanra. Art, 5, 30-32.

ANNOTATION

Us K., Stonoga D., Morozyuk Y., Kolomiits V., Vergunova N. Industrial design concepts in an urban environment. Today, it is difficult to imagine any field of human activity that would do without design. The field of industrial design activity is design to create comfortable and aesthetic things for a person, to form a comfortable subject environment. The dynamic development of design and its transition at the beginning of the XX century to the industrial stage with an independent design object, methodological and design tools led to a significant expansion of its subject boundaries. Design began to enter the spatial environment of the city, forming new types of design

and artistic synthesis here. This synthesis occurs when organizing the subject-spatial environment at various levels: from individual forms of subject filling of urban spaces that form these spaces of architectural objects, to the level of organization of these spatial structures and the city as a whole. Therefore, it is necessary to emphasize the relevance in modern society of sculpture, which becomes important not only as an artistic and aesthetic object of the surrounding space, but also becomes an incentive for understanding social, political, philosophical and other problems. Objectives. The objectives of this study are to identify a number of modern trends in industrial design in the urban environment on the example of world practices and highlight the basic principles of construction of urban sculpture in the modern space for human life. Methods. The research methodology is in applying of historical-comparative and chronological methods, which helped to identify the concepts of industrial design in the organization of urban objects in time sequence. The scientific novelty of the work is in expanding and deepening the ideas about the formation of objects of the urban environment by modern trends in industrial design. Results. The article is devoted to the consideration of methods for organizing the subject-spatial environment of the city from the design of individual subject forms in urban spaces to the organization of entire complexes. Modern forms of urban sculpture are so diverse that they no longer correspond to the typical features of the monumental and monumental-decorative genre. Which leads to the need to familiarize, as well as formulate advanced principles in the formation of modern urban sculpture, namely: the principle of adaptation of the traditional form, the principle of abstract-conceptual form formation, the principle of using the finished form and the principle of reflection of non-material materiality. The concept of art sculpture and its role in the urban environment are considered. Analysis of various types of urban content, namely art-sculptural objects of the spatial environment, industrial and kinetic sculptures in the modern realities of the city. We analyzed and compared the development of monumental sculpture on the example of Western Europe, the USA and Ukraine in the second half of the XX-beginning of the XXI century.

Keywords: urban environment design, sculpture, industrial design, art sculpture, industrial sculpture, kinetic sculpture, shaping.